

Observatoriul este de două ori în
septemana, Miercuri și Sâmbătă.

Pretul

pentru Sibiu pe 1 anu întregu
7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dău
la casa cu 1 fl. mai multu pe
anu; — trimis cu post'a în
lătrulu monarhie pe 1 anu
întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. —
In străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu
22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11
franci. — Numeri singuratici se
dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Anul IV.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie s'eu linia, cu
litere merunte garmondu, la prim'a
publicare câte 7 cr., la a dou'a și
a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste
aceea 30 cr. de timbru la tesau-
rulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face
în modulu celu mai usioru prin
asemnatiunile postei statului, a-
dressate de a dreptulu la Redacti-
nea Diariului

„Observatoriul“ în Sibiu.

Nr. 56.

— Sibiu, Sâmbata 11/23 Iuliu. —

1881.

Abonamentu nou

la

„Observatoriul“

pe semestrulu alu 2-lea din anul alu IV-lea, carele
se începe din 1/13 Iuliu 1881 și este regulatu de
doue-ori pe septemana, în unele casuri și cu su-
plemente.

Pretulu este însemnatu de asupra și alaturea
cu titlulu, adeca în lătrulu monarhie pe 6 luni
4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In afara de
monarhia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe
12 luni.

Espeditiunea prin posta cu atât mai regulata,
cu cât liniile posteloru se înmultiescu pe fiacare
anu în toate regiunile și directiunile, spre mare
comoditate a publiculu.

Daca diariulu se ia din tipografia, pretulu se
scade cu 50 cri pe semestru.

Ori-ce reclamatiune se se face celu multu în
optu zile, spre a se împlini în regula.

Fiindu-că nu ne convine a tipari prea multe
exemplarie de prisosu, rogamu pe dñii abonati,
că se binevoiesca a'și innoi prenumeratiunea cât
se pôte mai curendu și cu atât mai virtosu acum,
în această epoca agitata foarte, atât în țiera la noi,
cât și în afara.

Celu mai usioru modu a prenumera este prin
mandate (asemnatiuni, blanquette) postali. Dara
adresele se fia scrise exactu pe cuponulu blan-
quettei în dosu. A se adresa de a dreptulu către
redactiune: Sibiu, Piat'a mica 27.

Ministrulu presedinte Colomanu Tisza despre na- tionalitati.

Căta schimbare după siése ani perduti în for-
tiarea legiloru naturei! Welche Wendung durch

Gottes Fügung! ar dice venerabilele octogenariu
imperatulu Wilhelm.

Precumu veduramu în Nr. preced., dn. mi-
nistru presied. Colomanu Tisza veni în Transilvani'a
spre a multiami secuiloru că l'au alesu deputatu.
Asia se dice. Fia. Destulu că ministrulu cu acea
ocasiune tînu în S. St. Giorgiu unu discursu, despre
care dise singuru, că nu e nici raportu usitatu a
se face de către fostii deputati pe cei trei ani,
și nici este programa, profesiune de credintia po-
litica de acelea, cu de care'ti inpuie și chiaru vetama
urechile o multime de candidati, promitiendu lunei
marea cu sarea, pentru-că se 'i crêda nebunii. Cu
tôte acestea cuventarea din St. Giorgiu că și cea
posteriôra, pronunziata către alegatorii din Oradea
mare la întorcerea sa, este în realitate programa
împreunata cu justificarea politice sale urmate de
siese ani încôce că ministru presedinte și capu
alu partidei sale. Începundu dela resboiulu orien-
talu și dela ocuparea Bosniei, arata că politic'a sa
fî cea adeveratu nationala, salutaria, de 100 și o
miie de ori mai puțin costatore, decâtu dacă s'ar
fi învoitu, după cum voia opositiunea, că și mo-
narchi'a se se incurce în acelu resboiu. Vorbesce
despre datoriile statulu cu mare dorere. Combate
tare pe acea opositiune, ce s'gduie meru la dua-
lismu și cere că se se face spartura prin elu.
Constata că și în Austri'a sunt destui adversari ai
dualismulu, dara că nici ei nu'lu potu sparge în
modu unilaterale. De aci dn. Tisza trece la ces-
tiunile croatice, incorporarea granitiei și
Fiume. La incorporare dice, că aceea trebuia
neaparat se se face, pentru-că în o țiera consti-
tutionale nu mai incupe administratiune militara
absolutistica; era despre Fiume declara, că acela
este și trebuie se fia numai alu Ungariei; vine înse
cam curiosu audiendu tocmă pe dn. Tisza dicendu,
că dreptulu Ungariei la Fiume se deriva numai
din diplomele imperatesei Mariei Teresiei. Ci
că escel. sa și cu densulu mai toti ungurii consi-
derau până acuma diplomele imperatesci că acte
legislative, că legi absolutistice, de nelegi, de fic-
tiuni, de papiru albu.

Dara partea cea mai interesanta și mai in-
structiva din oratiunea ministrulu presedinte este

cea professata despre nationalitati. Eca cu-
ventele esc. sale în traductiune libera.

„Una alta întrebare pe care o sucescu erasi
multu, este cea relativa la starea nationali-
tatiloru.“

„Nu știu până la ce mesura binevoiti DV. a
urmari cu atentiune cestiunile acestea. Eu insumi
sunt atât de fericitu, că se pocu citi uneori, că
eu că unu mare tiranu ce sunt, calcu preste na-
tionalitatile nemagiare; alte-ori érași ci-
tescu, că eu asi sacrifica interesele Ungariei în
interesulu nationalitatiloru nemagiare (strigari: Nu
e adeveratu!). Acestea doue acuse se paralisedia
fresce un'a pe alt'a. Eu inse me folosescu cu
placere de această ocasiune, că aici, în acestu co-
legiu curatu magiaru, în acea parte a tieriloru
corônei santului Stefanu, unde se pôte vorbi despre
cestiuni nationali, dicu, aici, se ve aratu simplu și
pe scurtu punctulu meu de plecare în această ces-
tiune.“

„Eu credu asia, că nici nu stă bine unui
statu liberu, dara este și preste putintia în seco-
lulu nostru, și nici nu ne este permis nouă, că
se voimu a magiarisa cu forti'a, luandu-le limb'a la
acea cari nu sunt magiari, cu atât mai virtosu
nu, că-ci violenti'a totudeauna produce
ura și reactiune.“

„Intr'aceea este altu-ceva, ce potemu, ce
trebue se pretendemu dela origine, precumu vomu
și pretinde; era aceea este, că acelu ce traiescu
pe teritoriulu acestei patrii sante, se'și cultive, se
și inavutiésca limb'a sa materna ori cum îi place
lui, dara se se simtia, se se professedia și se se
tina întru toate de cetățienulu alu statulu Ungariei,
și datorintele sale relative la patria se nu le
calce. Nu este permisă nici-o aspiratiune în contra
intereselor statulu și aspiratiuni de natur'a aces-
tora nu vomu suferi nici-odata (Vivate sgomotose).“

„Scopulu nostru nu este forti'a (violenti'a),
nici opresiunea (sugrumarea) altoru nationalitati, ci
scopulu nostru este desvoltarea loru libera. Intr'-
aceea pentru nationalitati se fia interesulu statulu
ungurescu bariera, preste care se nu cutedie a
trece și care se stea mai pre susu de ori-care

Foisiór'a „Observatoriului“.

La a. 1784 și la a. 1849.

Si tacuisses Philosophus mansisses.

III.

Podivinski, tiranulu moșiloru.

(Urmare.)

Asia dara Siolutiescii la anul 1784 au tînutu cu
„domni“, din care cauza ei au fostu jefuiti de tierani
și nobilitati de domnitoriu. Pentru-ce se nu fia fostu
asia? voru dice pôte unii; pe acelu timpu domnea în
tota Europ'a simtiementele și principiile de caste; tie-
ranii tîneau cu tieranii, éra nobili cu cei nobili. Sim-
tiementulu și principiulu de nationalitate în secululu
trecutu éra unu ce necunoscutu chiaru și la popórale
culte, cu atât mai puțin putea fi vorba de aspiratiuni
nationala la poporulu român — despoiatu de dreptulu
omului, și degradatu la sórtea de dobitocu.

Apoi daca la acelu anu, inteligenti'a româna, frun-
tasii româniloru, n'au tînutu cu poporulu resculatu, —
voru dice altii — pentru-ce óre se fia tînutu tocmă
Siolutiescii cu rescolatii?

Ei! dara Siolutiescii n'au fostu nobili pe acelu
timpu, ei s'au nobilitatu tocmă pentru meritulu că au
tînutu cu „domni“. De ce nu? dara Imperatulu Josifu
alu II-lea a remuneratu atâti inși dintre fruntasii cle-
rului român; dara elu a decoratu protopopi, și inca
tocmă pe cei din muntii apuseni, Adamoviciu din Abrudu
și Ighianu din Offenbaia, (tatalu renumitului protopopu
Ighianu), pentru conlucrare spre a nabusi rescól'a; dara
Imperatulu Josifu alu II-lea a nobilitatu pe vre-o câțiva
oficiari pentru meritele castigate întru sugrumarea acelei
rescôle și arestarea capiloru rescôlei, pentru-ce se nu

fia nobilitatu și pe Siolutiescii, daca ei si-ar fi castigatu
asemenea merite; astufeliu voru argumentá ómenii.

En se scuturamu niteliu pulberea secului trecut,
și se vedemu ce mai dicu scrisorile „latinesci“.

Metropolitulu Siolutiu descrie, în istori'a Horei
o convorbire a densulu cu Matesiu Nutiu, Trifu Stefanu
și alti doi veri ai lui Horia, cari la indemnulu mai multoru
preoti romani, l'au prinsu și predatu pe Horia și pe
Closca în manile soldatiloru. *) Acestia întorcându-se din
Clusiu, unde la a. 1816—19 s'a tînutu „forum produc-
tionale“ si fiindu-că — precum diceau ei — nu li s'au
platitu nici premiulu promis, de câte 300 galbeni
(ducati) imperatesci, nici diplom'a nobilitara promisa,
nu s'a primitu de atare, au eruptu în urmatórele cu-
vinte: „Asia ne trebuenóue, între Zmerii în ei
domni, daca ne venduramu sângele, si nu-i
lasaramu se-i face Horia nostru totu macu“.

Rescriptulu imperatescu, prin care lui Matesiu
Nutiu i se daruesce libertatea personala, e departe de
a fi „diploma nobilitara“. Prin acelu rescriptu, respec-
tivulu se declara de „libertinu“, nici decâtu inse de
„nobilu“ cu prerogative nobilitare.

Éta-lu:

„Memoria commendari praesentibus omnibus ac
„singulis quorum interest, Sacratissimam Caesareo Regiam
„et Apostolicam Majestatem, vigore Rescripti Excelsae
„Cancellariae Hungarico Transsylvanico Aulicae etc. dto
„17 Januarii a. c. clementissime resolvisse, ac respective
„demandasse, quatenus superioris Fisco-Montani Domini
„Zalatnensis, Possessionis vero Nagy-Aranyos, Circuli
„Albák, Subditus fiscalis Providus Matyes Nucz ob ex-
„hibitam suam in interceptione exortae in Magno hocce

*) Istori'a Horei, scrisa de metropolitulu Siolutiu,
este cu atât mai importanta, cu cât aceea e scrisa
de unu credinciosu fiu alu aceluor munti; mai multu:
ea e scrisa nu de unu simplu „cronicariu“, ci de unu
„martoru clasien“.

Red. Obs.

„Transsylvaniae Principatu anno proximo praeterito 1784.
„Rebellionis Antesignanorum Nicolai Ursz alias Hora ac
„Kloska Juon, Statu suo Jobbagonali tam pro se, quam
„Posteris suis in perpetuum manumittatur, ac in Statum
„Libertinorum nulli Jurisdictioni Dominali, secus in
„Personas Colonorum perpetuorum de Lege competenti
„obnoxiorum transponatur.

„Huic igitur altissimae ac clementissimae simul
„ordinationi conformiter antefatum Providum Matyes
„Nucz tam pro se, quam posteris etiam suis ab omnibus
„cujuscunque tituli oneribus dominalibus personali obli-
„gationi secus inhaerentibus immunes esse ac pro simi-
„libus in perpetuum declarari . . . jure fisci Regii in
„illum posteritatumque ipsius utriusque sexus personas
„reservata; Quosuper itaque ex Parte supremi hujus
„officii Montani, ad Tenorem idcirco sub 29 Januarii a.
„c. emanatorum ordinum Thesaurarialium praesentes Ma-
„numissionis Litterae Provido Matyes Nucz in sui ac
„Posterorum quoque suorum securitatem extradantur.

„Zalatna, quinta mensis Februarii Anno Domini
„Millesimo septingentesimo octuagesimo quinto.

„Franciscus liber Baro de Gerlitz,
„C. R. supremus Montium Magister.

L. S.

„Per Caesareo Regium Tranniae supremum
„officium montanum.

„Joannes L. B. de Zwengstangen,
„actuarius“.

Se constatamu, si bine se ne însemnamu, că în
muntii apuseni afara de opidulu montanu Abrudulu cu
Rosi'a, și afara de Offenbaia și Zlatna nicairi nu au
locuit, și până în diu'a de adi nu locuescu alti ómeni,
nici tierani, nici nobili, decâtu curatu Romani; éra
domnu feudalulu a fostu numai unulu, și acela éra
corón'a (fisculu). Ungurii și Germanii câti se aflau în
acele orasiele, erau și ei că și Romanii de acolo:

alte consideratiuni.“ (Aprobari vii din partea seculu-ru).*)

Apoi pentru Ddieu, de ce nu vorbia dn. ministrulu Tisza înainte cu 6 ani asia, in locu de a dice cum disese de repetite ori in dieta, că va sfarmă nationalitatile? Si de ce nu a vorbitu asia in diet'a din 1879 candu ne incarcara cu legea de magiarisare? Si de ce mai suferu pe cerbicea nationalitatiloru atâtea mii de functionari, cari nu cunosc limb'a nici-unei nationalitati, si lenesi cum sunt, sau pôte din ura inflacarata, nici că voiescu se invetie unu singuru cuventu din alta limba, din care cauza se si intempla mii de nenorociri, decisiuni, sententie si alte dispositiuni nedrepte, false, ruinatorie.

Dara se lasamu lectoriloru câteva dile timpu de a medita singuri asupra acestei parti de programa ministeriale, venita cu totul pe neasteptate.

Moralitate si labóre, sau perire.

„Biseric'a si scól'a“, care ese odata pe septemana in tipografi'a diecesana din Aradu, publica in Nrii din urma unu articlu intitulat: In ór'a suprema, plinu de cele mai dureróse ingrigiri pentru existenti'a si viitoriulu poporului nostru romanescu. Auctorulu descopere si sparge câteva bube fôrte gretióse si scârnave, intre care e chiaru si cea imputata pâna acum numai femeiloru sasesci din Transilvani'a si franceselor in câteva departamente: de abortu violento, prin care nu numai se micsiorédia fôrte tare numerulu nasceriloru, dara mai curendu sau mai tardiu se ruinédia si sanatatea, si frumseti'a aceloru femei blastemate, care apoi pieru că vai de ele, care de o bóla femeiesca, care de alt'a si unele chiaru de cea mai spurcata si teribila — de racu (cancer). Resumandu cauzele inpuçinarei poporului in gradu cu totulu necunoscutu pâna acuma la noi, in Nr. 27 aduce cá exemple 5 comune din comitatulu Carasiu (Lugosiu), unde numerulu locuitoriloru romani dela 1870 pâna la 1876 din 6137 a scadiutu la 4971

*) Este bine că se alaturamu aici si testulu in limb'a originale, din cauze usióre de priceputu. Acesta suna:

En azt tartom, hogy nemcsak nem illenék szabad ságerk köze, és nem is szabad nekünk, hogy erővel magyarosítani akarjuk nyelvére nézve azt, a ki nem magyar, annyival inkább nem, mert az erőszak mindig ellenszenvet és visszahatást szül. Azonban van, a mit mindenkintől meg lehet, meg kell és meg fogunk kívánni, és ez az, hogy a ki e szent haza földjén él, mívelje, gyarapítsa anyanyelvét a hogyan neki tetszik, de mindenben magyar állampolgárnak érezze, vallja és tartsa magát, és e tekintetbeni kötelességét meg ne szegje. Az állam érdeke ellen aspirálni bármiben sem szabad, s ily aspirációkat tűrni sohasem is fogunk. (Zajos éljenzés.) Nem erőszak, nem más nemzetiségeknek elnyomása, hanem szabad fejlődése célunk; áthághatlan korlátá legyen azonban a nemzetiségekre nézve a magyar államnak minden egyéb tekintet fölő helyezendő érdeke. (Élénk éljenzés.)

proprietari de mine, negutiatori si meseriasi; nici-unulu domnu feudal.

Cându se dice dara, că Siulutiescii au tñutu cu „domnii“, trebuie negresitu se se intieléga fisculu si reprezentantii sei, pentru-că alti domni in muntii apuseni absolutu n'au existatu.

Acésta o sciu toti căti cunoscu acei munti; o sciu toti căti cunosc legile patriei.

Aceste bine insemnate se trecemu înainte.

Procesulu monstru si lupt'a desperata, care au purtat-o locuitorii din muntii apuseni cu fisculu pentru proprietatile avute ab antiquo; tiraniile si jafurile pe cari le-au induratu locuitorii acelor munti, din partea reprezentantiloru si functionariloru fisculu, cum in fine au fostu acele comune despoiate de drepturile si proprietatile avute, se potu ceti in istori'a Horei si a poporului român din muntii apuseni, scrisa si adeverita cu documente si diplome regesci si princiarie, din partea metropolitulu Alesandru Sterca Siulutiu. Trei comune, Buciumu, Abrudu-satu si Carpenisiulu au luptatu pâna in an. 1848.

Prin ce fase au trecut aceste comune, am descrisu eu in partea a III-a din memoriulu meu, capitulu VII „Terra Abrudu“.

Multi insi s'au incercatu in decursu de 2 secole se supuna acele trei comune, pentru-că libertatea loru avea rea influentia asupra celorualte comune déjà aservite; dara unu anume Podivinski, care erá înainte si dupa rescól'a lui Horia provisoru in Zlathna, si cá atare reprezentantele fisculu in muntii apuseni, i-a intreputu pe toti in tiranie si barbarismu.

Se dice, că cu numele acestui tiranu isi intiarcau mamele pruncii.

Acestu omu si-a pusu in capu, că cu ori-ce pretiu se supuna pe acele trei comune; si fiindu-că in acelea locuiau mai multi Siulutiesci, cari erau ómeni liberi, éra libertatea loru avea rea influentia asupra celorualti, înainte de tóte trebuia dara sau se'i scóta pe toti din acele comune, sau se'i supuna si pe densii. Inca la a.

adeca cu 1156 de suflete. Acésta scadere se atribue in acei ani la saraci'a cea mare, că-ci fôrte multe familii ajunsera că se'si astempere fómee numai cu mamaliga de teritie. Dupa-ce a incetatu fómetea, poporatiunea éراسi mai crescú ceva in urmatorii 5 ani, adeca pâna la 1 Jan. 1881. Dara câte sunt acelea comune, unde poporatiunea incepú se descrésca si fàra fómete!

Se intielege de sine, că o materia că acésta tractata in o foia bisericesca, este adressata in lini'a prima preotiloru, cari prin puterea cuventulu ajutatu de administrarea sacramentelor, potu si sunt datori in consciinti'a loru se influentiedie consciintiele spre a'si abate pe poporeni si poporene dela perirea sigura. Altmentre ce intielesu ar mai avea religiunea, biserice'a, confesiunea, comuniunea?

E pessimistu auctorulu citatulu articlu, in cătu adeca se pare că nu ar voi se scia de teribil'a depravatiune la vecinii serbi, la magiari, la nemti, la poloni si la general'a inpuçinare a poporatiunei in Ungari'a; dara bine face că taia in carne viia; că-ci in adeveru si nóue ne vinu prea multe informatiuni despre blastematii, despre care ar trebui se vorbésca cine pôte, numai cu limbi de focu. Mai lipsesce si la romani numai un'a: se'si vendia nevestele unii la altii tocma că tiganii laieti, asia precum citimu fôrte desu si in diariiele magiare, că magiari tierani si orasiani au inceputu a le vinde, a le imprumutá, a le schimbá in Ungari'a, intru atâta, in cătu sub pretextu de a le lasá se se bage sierbitórie, le dau si cu chiria, in arenda pe bani, la ómeni avuti, precum se dau vitele.

Nu se mai potu acoperi gangrenele scârbóse. Traimu intru o epoca de pagani. Éca ce aflamu si in diariiele din Moldov'a, emanatu din cercetarile unui episcopu diecesanu, carele cere cu manile inaltiate spre ceriu midiolóce corective, asupra carora consultá si s. Sinodu alu bisericei ortd. din Romani'a. De aceea facemu locu urmatórieloru informatiuni:

„Prea santitulu Episcopu de Husi Calnicu, petrunsu de important'a sa missiune pastorală, a ridicatu celu ántaiu velulu ce acoperea acésta grozava prapastia, cătra care se prabusiesce cu rapiditiune edificiulu nostru socialu. — Prea santi'a sa punendu unu deosebitu interessu pe acésta cestiune, a regulatu a se face o statistica, pe catu e cu pótintia de esacta, despre toti individii din eparchi'a Husiloru, cari traiescu in concubinagiú, precum si de toti copiii esiti din asemenea relatiuni nelegiuite.

Resultatulu obtinutu este ceva infioratoriu. In tóta eparchi'a Husiloru, compusa numai din trei judetie: Falcu, Vasluiu si Tutova, numerulu persónelor ce traiescu in concubinagiú se urca la colosal'a cifra de 7702, éra alu bastardiloru la 2700!

Daca in aceste judetie, care nu sunt nici din cele mai populate, nici din acele expuse mai multu coruptiunei morale, si numerulu persónelor ce traiescu in concubinagiú si alu bastardiloru e asia de mare; ce trebuie se fia inca prin centrurile cele

mari ale tieriei si prin judetiele, unde otrav'a imoralitatii si a luxului a petrunsu asia de adencu?!

O statistica facuta in intréga tier'a suntemu siguri, că va descoperi lucruri sfasietóre pentru ori ce romanu.

In urm'a rezultatulu de mai susu Prea santitululu Episcopu Calnicu a si datu alarma, cum se cuvinea se o si faca. — Inca dela inceputulu lui Martie a aretatu acestu reu prin dóue adrese, un'a cătra ministrulu de interne si alt'a cătra s. Sinodu . . .

Nu se scie ce mesuri se voru luá; ceea ce se scie inse este, că acestu reu continuandu, societatea nóstra se va sdrunciná din temeliele sale. Că-ci din minutulu ce nu mai exista respectulu cătra santieni'a legaturiloru familiare, totulu se sfarima, totulu se calca in petióre; nu vei avea nici cetatieni cum se cade. — Mai multu inca: miseri'a e unu coloraru nedeslipitu alu bastardismulu.

Reulu acesta este cu atâta mai mare, cu cătu elu s'a respanditu fôrte multu prin comunele rurale.

Causele care l'au produsu sunt multe si varii; cele mai principale inse sunt peirea simtiementulu religiosu si abuserile ce se facu din partea primariloru de sate in privirea casatoriiloru. — Se punu o multime de dificultati si cheltueli, asia in cătu bietii ómeni adese ori fara se voiesca, se incurca in concubinagiú.

Consecintiele continuarei acestei stari de lucruri ori si cine le pôte prevedea: ele voru fi inevitabil'a stingere a neamulu romanescu; că-ci unde nu e familia, nu e nici societate, nici poporu, nici statu.

Ne adressamu dara la toti stalpii tieriei, ne adressamu la I. P. S. S. Mitropoliti si Episcopi, ne adressamu la toti barbatii politici fara osebite de partide, si'i conjuramu in numele salvarei neamulu romanescu se se interessadie de acésta cestiune, se'i studiedie cauzele producátore, si se ia mesuri urgente pentru stavilirea reulu.

(Dupa „Post'a“ si „Cultur'a“).

Nr. 185—1881.

Convocare.

In virtutea §-lui 21 din statutele Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu, si conformu conclusulu adunarei generali din anulu trecut, aceeași pentru anulu curentu se convóca prin acésta in cetatea Sibiiu pe dio'a de 15/27 Augustu 1881.

Ceea ce se aduce la cunoscintia publica, invitandu pe toti membrii asociatiunei a luá parte in numeru cătu se pôte de mare la siedintiele acelei adunari.

Dela presidiulu comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu.

Sibiiu, in 19 Iuliu 1881.

Jacobu Bologa, m. p.

1746 s'a incercatu antecesorulu lui Podivinski, Borsai se introducea iobagi'a formala in acele comune; a facutu o conscriptiune unilaterală, in care a inscrisu pe toti locuitorii, cá iobagi. Pe acei Siulutiesci cari locuiau in Carpenisiu inca i-a viritu in acea conscriptiune, fara se dica că sunt nobili ori iobagi.

Podivinski, sub pretextu că Siulutiescii ațtia in ascunsu pe acele comune la nesupunere, i-au trasu in judecata. Totu odata provocandu-se la conscripti'a facuta de Borsai, a disu: nu rñmai acele trei comune, dara si Siulutiescii cari locuescu in ele, sunt iobagi. — S'a pusu cu puterea pe ei, le-a rapitu cu forti'a mosiile, dicându, că in pur'a fiscalitate nime afara de fiscu nu pôte avé proprietate. — Unii dintre Siulutiesci s'au opusu cu arm'a, au fostu doboriti si infundati in temnitie; unii au luatú lumea in capu trecându parte in Romani'a, parte in Ungari'a. Dara, că lui Podivinski nu i-a fostu intru atâta pentru mosiile rapite dela Siulutiesci, in cătu pentru de a'i inficá si a'i alungá, se vede curatu de acolo, că in urma s'a apucatu si de acei Siulutiesci, cari locuiau in orasiulu Abrudu, unde nu a fostu de locu iobagia, nici că putea se aiba fisculu vre-o jurisdictiune.

Fisculu inca la a. 1721 a pusu man'a definitivu pe acele trei comune; erá pe aci se aservésca si Abrudulu, in butulu tuturoru diplomelor regesci si princiarie, forfecandui-se din cându in cându drepturile si privilegiile, pâna ce in a. 1784 s'a desbracatu de insasi independinti'a avuta, numai in a. 1790 potendu'si recastigá autonomi'a de mai înainte.

Cele dise in partea a III-a „Terra Abrudu“ cá intimplate in rescól'a din 1784 s'au petrecutu in rescól'a din 1727. Rescól'a dela 1760 n'a avutu scopuri agrarie ci religionarie. Că Abrudulu n'a potutu intrá in folosinti'a drepturiloru castigate asupra acestoru comune, vediuramu la „Terra Abrudu“. Că fisculu pusese man'a pe acele comune, multu mai înainte, dovedesce conscripti'a din 1756 precum si procesulu comunelor si alu familiei Siulutiu in contra fisculu; numerose sentintie judecatoresci si alte acte publice.

Cându si-a ajunsu persecutiunea culmea, le-a saritu Siulutiesciloru intr'ajutoriu vice-comitele Paulu Boér de Kövesd; a intentatu unu procesu formalu in contra lui Podivinski, in urm'a caruia tribunalulu a pronuntiatu urmatórea sentintia:

„In caus'a Spectabilis Domini Pauli Boer de Kövesd I. comitatus Albae Inferioris V. Comitatus ab officio suo sub A contra et adversus Generosum Dominum Josephum Podivinski Bonorum Fiscalium Caesario-Reg. Zalathnensium Provisorem velut Inctum ab officio suo, Anno 1783 Die vero 3-a Septembris, sequenslatum et pronunciatum est in Sessione Tabulae. Continuae I. Comitatus Albae Inferioris

„Deliberatum.

„Iis quae Fiscus Magistratualis*) in revindicamen „Libertatis Familiae Solutzu in Oppido montano Abrudbánya partim, partim autem in Abrudfalva, Kerpenyes et Bucsum degentis et commorantis exhibuit literalibus Documentis de meliori perlustratis tam contextu Inquisitorio-Relatoriis quam serie authenticationis Tabulae huic continuae reportata sub D. et E. productum, primaevus Libertatis denotatae Familiae status per Dominum actorem in sequentibus comprobatur: „Etquidem, evincitur tenore citatorum Documentorum, et plurium Testium in Inquisitoriis, et serie authenticationis concertorum fassionibus, Praedecessores Familiae Solutzu ab inmemoriali tempore in Statu libertatis perstitisse et praeviguisse, neque onera bajulasse manifestum conprobat.

„Evincitur Familiam Solutzu omnia quae possidet „paecuniis per metalli culturam comparatis coemisse „ac appropriasse.“

Aici sententi'a motivéza pe lungu, genealogi'a tuturoru Siulutiesciloru, care dela care au descinsu; apoi trece la cei din Carpenisiu, si continua astufeliu:

(Va urmá.)

*) Procurorulu de statu.

În nexu cu convocarea presidială publicată mai sus aflăm, că s'a îngrijit totuodată a se cere dela direcțiunile regesci ale calilor ferate pentru toți membrii Asociațiunii transilvane bilete cu prețuri scădute, și sperăm că precum în alți ani, așa și acum se voru da, anume pentru cl. II și III. Îndată ce voru veni, se voru tramite din ele pe la toți 18 dñi directori ai departimentelor, se voru împarti și dela cancelaria pe langa legitimare.

Red.

Avisu.

Subscrisulu comitetu, emis din partea On. comitetu alu „Asociațiunii transilvane pentru cultura și literatura română”, și ia voia a roga respectuosu pre On. publicu, care va avea bunavoinția de a cerceta adunarea generală din 15/27 August a. c. precum și expunerea română tinândă cu acea ocaziune, că — încât nu va fi provăditu — pe alta cale — cu cuartirele necesari — se binevoiescă a se adresa — celu multu până în 12/25 Augustu a. c. către „Domnulu E. Macellariu în Sibiu, așteptându după putința atătu diuă sosirei, cătu și numărulu membrilor de famili'a.”

Pentru o mai bună orientare se observa totuodată, că comitetulu subsemnatu va îngriji, că pe timpulu sosirei trenurilor se se afle la gara câte 1 sau 2 membri ai sei, spre a da domnilor őspeți informațiunile de lipsă.

Celelalte jurnale sunt rogate a publica și din partea lor acestu avisu.

Sibiu în 10/22 Iulie 1881.

Comitetulu arangiatoru.

Resultate de ale activității.

Din Zarandu dela Bai'a-de Crisiu. (Continuare și încheiere din Nr. preced.) A împartăsi toate amenunțele câte le are corespondentele în partea întâia a scrisorii sale, despre oprirea maiestrită a celor 100 alegatori, că se nu mai pōta votă, despre casulu celu comicu cu evreulu Isidoru Mendel, apoi energioasele proteste ale protopopulu Mihaltianu, ar fi a repetă nenumeratele calcări de legi analoge, comisse că la comanda în toate colegiele, pe unde s'au candidatu romani cu programa națională. Chiaru corespondentele dice, că scopulu seu este numai, că se arate pe matadorii romani, cari au lucratu din respoteri în contra candidatulu Borlea, carele professăia program'a din Sibiu. Acesta este și scopulu preselei românesce, și în casulu de față cu atăta mai virtuosu, că notariulu Atila Baternay dela Crisciori după ce proclamă Fekete că deputatu, strigă cu mare trufia către cei adunați: „De amu fi avutu noi ungurii numai pe cele 48 de voturi ale noastre și voi românii pe cei 1050 și se fiti voitu a votă toți pentru Borlea, totusi Fekete trebuia se ăsa deputatu din cerculu acesta.”

„Capulu și matadorulu agentiloru a fostu dlu pretoru alu cerculu Bradu Simeonu Piso, fiulu protopopulu din Secarembu (Nagy-ág). Acesta voindu la începutu a se candidă densulu de deputatu gubernamentalu, după ce din partea mai mariloru sei nu-i s'a concesu, a începutu a lucră din comuna în comuna, pentru candidatulu ce-i l'au recomandat superiorii densulu. — Alegatoriloru s'au facutu promisiuni, care de care mai batetore la ochi; s'au promis pe cum se aude, că la casu dacă va reesi dlu Fekete, comitatulu desființiatu alu Zarandului ăra se va încorporă precum a fostu, că se va ertă poporulu dărea pe 20 de ani, finanti'a se va șterge și fierberea de rachiu va fi liberă, ba și timbrele se voru delatură. De ore ce poporulu nu mai dă crediențulu la promisiuni, au urmatu amenințări, că dacă reese altulu de deputatu și nu Fekete, se va cassă și judecatori'a din Baia-de Crisiu, și se va transpune la Dev'a, și pe venitoriu voru trebui 6menii se faca cale de 4—6 ori mai lungă până la judecatoriă; gimnasiulu romanu din Bradu ilu voru închide, și nu voru mai avea unde se-si înveție copii cu spese puține; darile se voru urcă și esecutorii se voru înmulți.

Alu 2-a agentu și matadoru e Ladislau Popu, fostu pretoru în acestu cercu. Acesta este romanulu celu mare, pentru care, cu ocaziunea alegeriloru de oficiali la comitatu 74 de romani nu amu crutiatu ostentă, și ne amu espusu gerulu mergendu la Dev'a și spesandu acolo în 4—5 zile fiacare agonisintiele cascigate cu sudorea feței noastre, pentru al'u realege de pretore, și numai din cauza că a trecut de prea mare „romanu”, în

ochii domnilor magiari, nu amu potutu reusi cu densulu. În decursu de 18 ani l'au sustinutu românii că pretore, și dându-i bucatu'a cea mai bună si mai grasă.

Comitetulu dela Brasiovu, care se infintiasă pentru ajutorarea celor inundati, se pōte acumă bucura vedindu cui a datu 140 fl. pentru-că se'si reparedie gardurile.

Alu treilea agentu antinațional este Joachim Comsia din Zdrapti, care'si alungă preotés'a înainte cu 10 ani dela casa, și consistoriulu trebue se'i cunōsca bine portarile lui, mai virtuosu ca'lu substituise și de invetiatoriu cu 200 fl. pe anu, fără că se fia tinutu școlă cu pruncii.*)

Alu 4-lea Augustinu Onitiu, notariu comunalu în Miheleni, care după absolvă cleric'a în Sibiu, și mănca pânea Seminariulu în decursu de 3 ani, deveni prin protecțiunea romanilor de pe aici, invetiatoriu la școl'a normală de aici, unde nu facu pureci multu timp, că-ci la staruinti'a defunctulu Hodosiu, a lui Borlea, deveni notariu comunalu, fără de a avea macaru idea despre agendele notariali. La conferinți'a ținută aici în Bradu în lun'a trecută, a luat și densulu parte; acum inse scim că a luat parte numai că spionu, că-ci după reusirea lui Fekete, elu strigă mai tare la ăljen-uri, și totă nōptea a banchetatu în ospetaria din Bradu, jucandu ciardasiu, cu colegulu seu J. Comsi'a. La sfatul bunu alu unui creștinu, că pentru ce lucră densulu în defavorulu națiunei sale, respunde, „mie mi-trebuesce pâne, ce-am eu cu națiunea.”

A 5-lea cortesiu mare a fostu Dlu Georgiu Bărdosy, comerciantu și magistru postalulu din Baiti'a.**)

Cei dintăiu 4 cortesi, cu o septemana nainte de alegere, au cutreeratu comunele. Bietulu poporu vedendu-i pe toți 4 romani, și ăncă unulu pretore, alu 2-a tutore orfanalu (tata seraciloru), alu 3-a preotu alu 4-a notariu, a cugetatu, că națiunea română a concediutu lor șorțea poporulu romanu din acestu cercu electoralu; și dorere, numai târziu s'a desteptatu.

Alti cortesi matadori de romanu nu au fostu; au fostu inse destui lingai, dintre cari notaresiile au trecut peste calea bunei cuviințe, ascultandu orbisulu de porunc'a pretoriloru, și scotiendu pe alegatori din minte, cu promisiuni și presiuni, că si șiefii lor.

De acēsta categoria sunt notarii: Nicolau Fugata din Luncoiu și J. Incu din Vati'a. Celu dintăiu crescutu în institutul gimn. din locu; ăra acesta, care cu 4—5 luni înainte de alegere se falea dicēdu: că romanu mai mare decât elu nu esista în totu fostulu Zarandu, înainte de alegere amblă și elu din comuna în comuna în notariatulu seu, amenințandu pe alegatori prin câte si mai câte scornituri neghiōbe.

Totu de calibrulu acestora se țiene și notariulu suspendatu Georgiu Musiescu din Buceșiu, și notariulu fostu suspendatu din Risculiti'a: Morarescu; celu dintăiu până în diu'a de astă-di suspendatu pentru betia, că-ci de diminēti'a până s'ăra ăra și este și de prezentu totu beatu; ăra acesta după ce a fostu suspendatu doi ani, în care tempu l'a ținutu dlu adv. T. Popu de mila, înainte de alegere a fostu restituitu ăra în postu, că cu atăta se cortesiēscă și se ameninție mai tare pe alegatori.

(De aci încolo dñ. corespondente comunica list'a acelor preoti, invetiatori și unoru fruntasi romani din acelu tinutu, cari au votatu contra candidatulu național. Mai la toți preotii adversari alatura și câte o schiță biografică de copinsu așa, în cătu unele au locu numai la consistoriu, altele numai la criminalu, și în casu de a se publica, o adevărată prostituțiune, cu procese de presă. Publiculu românesc inse este, că si ori-care altulu, preste-satulu de scandale si rusini; elu cere numai simplu catalogulu acelor alegatori, carii au votatu contra candidatiloru naționali românesci în Ungari'a proprie, și alu aceloră din Transilvani'a, cari au calcatu în pitiōre program'a romaniloru stabilită acumă a cinci'a 6ra în cei 12 ani din urma).

Dintre preotii zarandeni au lucratu și votatu contr'a candidatulu romanu național: Ioanu Fauru, preotu în Juncu, încureatu într'unu procesu

*) Toate celelalte scandale și blasfemii câte se mai insira aci în 21 de linii, nu se țin de cestiunea alegeriloru, ci de protopopu si mai virtuosu de consistoriu, care nu pōte se suferi cu nici-unu pretiu poli-gami'a.

**) Totu ce mai urmează aci despre dñ. Bărdosy, ti-ar cauza nesmintitu unu procesu de presă. Dacă ilu vrei, declară limpede.

periculosu; a beutu până ce a cadiutu la pamentu; a remasu acolo până a două di). Ioanu Toma din Rebićora. Pacurariu din Cainelu, care mananca prescura de 30 de ani, dara dice coresp. că nici-odată nu a ținutu la națiunea sa; este și la consistoriu prea bine cunoscutu, precum nu pōte se 'i placa. Avramu Groza din Baiti'a, de care s'au miratu multi, că a votatu cu ai gubernului. Lazaru Comsia din Ribitia. Petru Costea din Rud'a. Boticu din Bucuresci (satu). — Dintre invetiatori au votatu contra dlui Borlea celu din Blasieni Moise Fauru, care se laudă în gur'a mare, că a primitu 100 fl. Georgie Irimie, Ioanu Guga, ambii din Bucuresci. Andreiu Crepcea de langa Vatia. Ioanu Saft'a din Luncoiulu de josu. Acești 4 din urma sunt numai dascăli provisorii. Cine se'ti faca opiniune publică!

La acestia coresp. mai adăoge pe doi concețatieni din Bradu Georgie Gavrila, fostu 9 ani primariu și Avesalonu Banciu cantaretu la biserica. După toate acestea coresp. încheie cu următoarele cuvinte:

„Acestia sunt matadorii, cari au cortesitu pentru contra-candidatulu nostru; acestea sunt oile cele retacite, prin a caror lucrare s'au facutu atâtea presiuni și fortie în diu'a de alegere; acestia au datu mană de ajutoriu contrariloru nostri, ba au lucratu cu multu mai multu de cătu ei, pentru ducerea către perire a națiunei române.

Atotu potintele D-dieu așa se le ajute pe cum au lucratu, și siabulu ce l'au primitu fiacare din ei, pentru acestu faptu se le fie celu din urma cruceriu, ce li se va invirti prin manile lor.”

„Da! noi amu picatu cu candidatulu nostru, inse amu picatu cu triumfu, pentru că până candu partid'a contraria, a sevirsitu atatea ilegalitati, până atuncea a noastră s'a portatu într'unu modu exemplaru. Mai nici unulu dintre ai nostri nu numai că nu au gustatu nici unu pacharu de rachiu seu vinu totă diu'a, dar' nici de mancatu nu au voitu vedindu cu ochii atatea făradelegi. Da! potu marturisi, că nici chiaru în sant'a biseric'a nu au pastratu creștinii nostrii mai bun'a ordine, precum a pastratu partid'a lui Borlea în diu'a de alegere. Ne potemu mandri, că nu ne-au potutu corupe nime, și cautamu cu disprețu la cei-ce au trecut din taber'a noastră, în cea străină, și la cei ce sau lasatu se fie sedusi de către voitorii nostrii de reu. D-dieu așa se le ajute!!!

nsp.

Romani'a.

Atătu din capital'a României cătu și din diverse districte avem destule sciri, pe care chronicarii de profesiune nu le prea trecu cu vederea.

Din sferele diplomatice se adevăresce, că dlu Mich. Cogălniceanu a dimissionatu din postul de ambasadoru la Parisu, din ce cauza, nu se spune. În loculu dsale merge la Parisu că ministru plenipotentiaru dlu Calimachu Catargiu. Venerabilele septuagenariu dlu Nicolae Crețulescu fu stramutatu dela Rom'a la St. Petersburg, după ce regele Humbert ilu decoră cu un'a din cele mai mari decorațiuni ale Italiei, cu care ocaziune Maiest. sa își manifestă și prin graiulu viu simțimentele de simpatia către acelu demnitaru plin de merite patriotice și naționali alu României. La Londr'a merge on. dnu Ioanu Ghica, barbatulu de stat, eruditulu presedinte alu academiei, distinsulu economistu național și politicu, care pe langa toate celelalte calități eminente, cunōsce și limb'a angla perfectu, precum o cunosc și membrii familiei sale. O denumire mai nemerita pentru Londr'a, mai virtuosu față cu diferentiele escate în cestiunea danubiană și în toate celelalte cestiuni orientale, nici că se pōte cugetă. D. J. Ghica cunōsce și Orientulu că prea puțini alți romani, din propria esperientia, din anii petrecerei sale la Constantinopole și la insul'a Samosu că fostu principe gubernatoru alu aceleia. Dn. Dimitriu Brateanu se întorče la postulu seu în Constantinopole. Presenti'a dlui Balaceanu la Bucuresci a provocatu prepusulu, că si dsa va face locu altui ministru plenipotentu în Vien'a. Se aștepta inse mai multă schimbare la consulatulu românesc din Budapeșt'a, din cauze foarte grave, precum ni se scrie nouă.

Dlu C. I. Rosetti ministru actuale de interne simțindu trebuinți'a de a stringe în pîteni pe prefecti și subprefecti, mai pe urma se vediu silitu a le și dă drumulu la cățiva, ăra pe unii a'i stramută, că-ci prea prinsăra radecini rele totu la unu locu; în fine unu prefectu din Moldov'a fu trasu în judecată criminală, pentru-că a mai cutediatu și acumă, se puna pe sateni că se lucră 5 septemani pe mosi'a sa, în locu de a lucră la facerea dru-

mului, pentru care erau destinate acelea dila. Dacă dlu ministru ar fi în stare, precum abia se pôte, că se caletoresca strinsu încognito prin tiéra, apoi fia siguru că ar trebui se mai arunce în ghiarele procurorilor înca si vre-o dōue-dieci de subprefecti, cari se pare că au amblatu în scōla la Cinovnicii din Russi'a, la Ciorbadgii si Zapeii turcesci, la solgabirai unguresci. Ministrului de interne i s'au votatu o suma considerabile spre a remunera pe functionarii cei buni dela administratiune, cu conditiune inse, că se'i si cerna prin sita dēsa. Se dice, că dlu Rosetti cu energi'a sa cunoscuta va fi în stare se curatie în 6 luni stupulu de trantori. Prea este scurtu acelu terminu. La unu generalu austriacu din cei mai necrutatori ii trebuie în casu analogu, câte doi ani.

— Nenorocirile la calile ferate romane s'au înmultitu de 6 septemani încōce atātu de tare, în cātu press'a straina a si începutu se strige, că atâtea desastre se tragu numai dela împregiurarea, că gubernulu a înlocuitu pe unu numeru fōrte mare de functionari austriaci, germani si poloni totu cu indigeni, inse reu alesi, că-ci printre acestia s'au stracuratu multi ignoranti si mai multi trantori, ómeni lenesi, lipsiti de ambitiune si de ori-ce mustrare a consciintiei, ómeni totuodata fatalisti afurisiti, carōru nu le pasa nici în casuri, candu chiaru viétia lor se afla în pericolu. Mai de curendu se întemplă în 18 Iuliu érasī o catastrofa între Predealu si Sinai'a. Cu ocaziunea schimbarei unoru vagōne au scapatu de vale 5 incarcate cu carbuni, si fiindu clin'a (pant'a) mare, au mersu cu nespusa rapediune, cātu în vre-o cinci minute au si ajunsu la gar'a din Sinaia, unde dōue s'au sfarmatu, éra alte trei au isbitu într'unu vagonu incarcatu cu pamentu. 14 lucratori au fostu loviti, din cari 1 mortu, 6 greu raniti, ceilalti mai usioru.

Soiri diverse.

— (La espositiunea romana) s'au mai aviasatu dela Sacele diferite calitati de panura, costume vechi si nōue, covōre, tiōle fetie de perini, piei, faclii de ceara, branza, cascavalu si lapte. De la Lipov'a diferite obiecte din industri'a de casa, cosierci, vinuri, struguri, cartofi, miere, porcelanu, óle, piei, cisme, cojōce, o masa si unu fotoliu de nuiel, diverse taieturi în lemnu si cereale. Dela Vaida-recea diferite obiecte din industri'a de casa si lucrari de ale eleviloru scōlei granitieresci. Dela scōl'a granitariésca din Scōreiu s'a si transmisu o cute'ia cu obiecte lucrate de scolari.

— (Provocare!) Prin care se invita toti acei domni pré stimati din acestu despartimentu, carora i s'au adresatu apelurile din 25 Martiu a. c. Nrii 8 si 9 în privinti'a înmultirei membriloru Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu si pentru colectarea ofrandelor în favorea redicândului monumentu celui mai mare poetu alu nostru „Andrei Muresianu” si înca n'au corespunsu aceluora, că se benevoiésca a trimite la acestu comitetu celu multu în tempu de 30 de dile, sumele de bani în curse spre ambele scopuri spre ale înainta la destinatiunea lor, în totu casulu a ne avisa despre rezultatulu colectelor.

Din siedinti'a subcomitetului Asociatiunei, despartimentului XII tienuta în Desiu la 17 Iuliu 1881.

Gabriele Manu, Petru Muresianu,
directoriu. secretariu.

— (Cunoscintie dietetice generali). Conferentia generala publica, tñuta în casin'a romana din Sibiu de d. dr. med. Joanu Moga, publicata în multi Nr. ai diariului „Famili'a”. Tragemu tōta atentiunea publicului cātra acelea invetiaturi salutare, acumu că totudeauna, de câte-ori amu datu preste invetiaturi dietetice si igienice bune, esite din penele mediciloru nostrii în limb'a nōstra. Totu cu acēsta ocaziune nu ne mai potemu suprima dorinti'a de a vedé odata publicatu unu opu de Higiena esitu din pén'a dlui dr. J. Moga, întocmitu pe principiile scientifice moderne, pre cātu aceea este stabilita, aplicate la clima si la tōte împregiurarile în care se nasce, traiesce si suferu poporul romanescu, spre a curati si estermine, dacă numai se pôte, totu ce rōde la sanatate si viétia, a cultiva si nobilitatea totu ce convine naturei lui.

— (Colect'a) deschisa în urm'a Notei Nr. 377, 1880 a Comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a poporului romanu, pentru monumentulu fericitului Andrei Muresianu.

Din Fogarasiu: Alesandru Micu vicariu foran. gr. cat. 3.—, Petru Popescu protopopu gr. or. 1.—, Demetriu Chisieranu cooperatoru par. gr. cat. 1.—, Joanu Romanu advocatu 2.—, Ilariu Duvlea advocatu

1.—, Joanu Grama advocatu —.50, Georgiu Golianu comerciantu —.20, Nicolau Toma proprietariu —.20, Nicolau Etvesiu proprietariu —.20, Joanu Popu proprietariu —.50, Zenovie Nicodimu proprietariu —.30, Joanu Cinteza cancelistu —.50, Joanu Ganea cancelistu —.50, Joanu Zacharia cancelistu —.50, Georgiu Negrea subjudu r. —.50, Alesandru Raglanu cancelistu —.20, Joanu Codru proprietariu —.50, Nicolau Recei cancelistu —.50, Danilu Gramoiu v. comite 1.—, Efraimu Pandrea revisoru —.50, Jacobu Popeneciu v. notariu comit. —.50, Dr. Stefanu Popu fisicu cottensu 1.—, Nicolau Cipu perceptoru cott. —.50, Gregoriu Negrea controloru cott. —.30, Joanu Florea asessor alu sedr. orf. 1.—, Laurianu Negrea asess. alu sedr. orf. 1.—, Aldulea Metianu notar. la sedr. orf. —.50, Georgiu Aiseru proprietariu —.50, Joanu Ciora proprietariu —.35, Basiliu Ratiu docentu gr. cat. —.20, Joanu Ciesiu proprietariu 1.—, Constantinu Popu v. notar. cott. 1.—, Joanu Turcu pres. a sedr. orf., colectantu 1.—.

Din Cohalmu: Clemente Raicu parochu gr. cat. 1.—.

Din Ohaba: Arseniu P. Bunea direct. scol. 1.—.

Din Zernesci: Nicolau Garoiu advocatu 1.—, Nicolau Penciu jude reg. 1.—, Joanu Danu parochu gr. or. —.50, Traianu Metianu, parochu gr. or. 1.—, Joanu Gógonea proprietariu —.50, Andrei Sienchia proprietariu —.10, Aldimiru Badiu —.40, Bratu Tipeiu colectoru —.25.

Din Fagarasiu: Joanu Ghimbasiu propriet. —.30.

Din Jassi: Georgiu Gavrila notariu cerc. 1.—, Mateiu Florea preot. gr. cat. —.40, Joanu Bologa primariu —.10, Danila Bucuru tutoru com. —.10, Mihaiu Joanu colectoru —.20, Samuila Botiocu proprietariu —.10, Simeonu Gavrila propriet. —.10, Clari Fein arendatoru —.30.

Din Sevestreni: Joanu Micu parochu gr. cat. —.50, Mihaiu Biliboca docente —.11, Nicolau Popa primariu —.10, Andrei Motocu colectoru —.10, Joanu D. Micu tutoru com. —.10, Joanu Popa proprietariu —.10, Samuila Receanu propriet. —.5.

Din Netotu: Josifu Visioli par. gr. cat. —.50, Spiridonu Greavu primariu —.10, Joanu Visioli v.-primariu —.10, Georgiu Liabu colectoru —.15, Moise Lazea tutoru com. —.5, Toaderu Visioli propriet. —.20.

Din Hurezu: Danila Sasu par. gr. cat. —.20, Danila Bentia primariu —.20, Moise Cipu colectoru —.10, Joanu G. Sasu propriet. —.10, Georgiu Cosiocariu proprietariu —.10, Josifu Jos. Sasu propriet. —.10.

Din Berivoiulu micu: Andrei Radesiu parochu gr. cat. 1.—.

Din Berivoiulu mare: Petru Socolu not. cerc. —.50, Din Arpasiulu inf.: Alesandru Bellea pretoru 1.—, Din Cartisiora: Nicolau Budacu not. cerc. 1.—, Din Dragusiu: Georgiu Codru not. cerc. —.30, Din Ucea inf.: Nicolau Oprisiu not. cerc. —.50, Din Vistea inf.: Joanu Borzea not. cerc. —.25, Din Noulu rom.: Georgiu Borzea not. cerc. 1.—, Din Carti'a sas.: Tomas Hann not. cerc. —.40, Din Porumbaculu infer.: Aureliu Negrutu not. cerc. —.50.

Din Besimbacu: Georgiu Monea v. not. cerc. —.20, Din Scoreiu: Demetriu Bardasiu primariu —.30, Din Vistea inf.: Nicolau Siandru primariu —.30, Nicolau Capatina primariu —.20, Achimu Voda primariu —.20, J. Geamanu prim. —.10, Antoniu Maximu —.20.

Din Gainariu: Petru Opreanu primariu —.20, Joanu Miclea primariu —.20, Nicolau Barsanu —.20.

Din Scoreiu: Candidu Vulcu —.20, Joanu Tunariu —.30, Vasilie Patea primariu —.20, Mateiu Comanicu primariu —.20, Joanu Neagu —.10, Nicolau Ispatu —.20, Samuila Stermiru primariu —.20.

Din Arpasiulu inferioru: Vasilie G. Vasu parochu gr. cat. —.20.

Din Dragusiu: Nicolau Rogozea primariu —.10, Nicolau I. Costea primariu —.10, Petru Cismasiu prim. —.20, Joanu Popa primariu —.5.

Din Vistea infer.: Basiliu Stanciu c. r. capitanu pens. 2.—, Georgiu Munteanu directoru scol. 1.—, Joanu Popu Borzea doc. —.50, Nicolau Stanciu docente —.50, Vasilie V. Musiatu —.30, George Neagoe propriet. —.30.

Din Besimbacu: Georgiu Monea not. subst. —.50, Bucuru Galbinasiu —.20.

Din Copacelu: Joanu P. Comsia par. gr. cat. 1.54.

Sum'a totala 53 fl. 20 cr. v. a.

Adeca cinci si trei floreni, 20 cr. v. a.

Fagarasiu 21 Iunie 1881.

Directiunea despartimentului II-a Asociatiunei transilvane romane.

Alesandru Micu,

directoru despart. II si vicariu for. gr. cat.

a Fagarasiului.

— (Amblarea timpului) Dupa multe ploii si dile recorōse că de tōmna, în fine mai 2 septemani avuramu totu dile frumōse, ceea ce se si cunōsce chiaru pe feçiele ómeniloru, că-ci mai alesu agricultorii erau

nespusu de îngrijati vedindu că li se strica fenurile si nu se potu apuca nici de secere, care pe locurile acestea abia se începū de optu dile încōce, acum inse merge barbatesce, si numai pe unii tiganoi lanesi ii mai vedi lungiti pe ici pe colea la sōre, că se le trēca de gerulu suferitu în érn'a trecuta. În Romani'a vecina secerisulu s'a terminatu preste totu si s'a începutu trieratulu, care acolo merge fōrte iute, pentru-că s'au introdusu preste totu machinele de trieratu.

— (Necrologu). Subscrisi cu ánim'a infranta de dorere, aducu la cunoscintia tuturor consangeniloru, amiciloru si cunoscutiloru trist'a, neasteptat'a perdere a multu iubitului nostru Parinte, soçiu etc.

Daniel Neamtii,

parochu gr. or., presiedinte alu sinodului parochialu, membru alu comisiunei fundatiunei Siaguna-ene si asessoru la scaunulu protopresbiteralu alu tractului I. alu Sibiiului. — carele în etatea vietiei de 64, si ai activitatii sale preotiesci de 43 ani, — suferindu de unu morbu greu si scurtu, în 8/20 Iuliu la órele 12 m., si-a datu blandulu sufletu în manile Creatoriului.

Inmormentarea i-a fostu Vineri în 10/22 Iuliu, în cimiteriulu gr. or. dela biserice'a cea mare din Salisce, unde s'au asediatu remasitiile pamentesci ale defunctulu spre eternulu repausu.

Salisce, în 9/21 Iuliu 1881.

Maria D. Neamtii cá soçia, Maria mar. Nicola'e Greavu, Daniel, Anna mar. Oprea Puschila si Nicolae, cá fii.

Cursuri de Bucuresti in Lei noi (franci).

12 Iuliu st. n. 1881.

Obligatiuni rurali din 1880 convertite cu 6%	1. 100.— b.
Imprumutulu Oppenheim (Londra) din 1866 cu 8%	„ 112.— „
Obligatiuni dominiali convertite cu 5%	„ 92.— „
— Creditu fonciariu ruralu cu 7%	„ 103.— „
— Creditu fonciariu urbanu cu 7%	„ 103.— „
Imprumutulu municipale alu capitalei din 1875 cu 8%	„ 110.— „
Actiunile caliloru fer. rom. (Berlin) din 1866 cu 5%	„ 64.60 „
Obligatiuni din 1868 cu 6%	„ 102.30 „
Prioritati cu 8%	„ —.— „
Actiunile bançei nat. rom. de 500 franci	„ 955.— „
Actiunile bançei Romani'a din 1869 de 200 franci	„ 530.— „
Daci'a-Romani'a unite de câte 250, cursulu	„ 530.— „
Rent'a romana din 1875	„ 92.1/2 „

Preturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu alu fostu la

23 Iuliu st. n. în Sibiu:

Grâu, dupa calitati	1 hectolitru fl. 7.20—8.—
Grâu, amestecat	„ 6.——6.80
Secara	„ 5.40—
Papsioiu	„ 4.50—5.50
Ordiu	„ —.—
Ovesu	„ 2.30—2.70
Cartofi	„ 1.60—2.—
Mazare	„ 8.50—10.—
Linte	„ 10.—12.—
Fasole	„ 4.50—5.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram. „ 35.—36.—
Untura (unsōre topita)	50 „ 35.—36.—
Carne de vita	1 „ 46—48
Oua 10 de	„ —15

Neoplant'a.

1875.

Medalie de argintu.

Seghedinu.

1876.

Medalie pentru merite.

CLOPOTE

DE TOTA MARIMEA

pe langa ficsarea prealabila a sune-telorulu lor.

Cu deosebire recomanda clopotele gaurite, inventate de densulu, alu caroru sunetu este mai josu decâtu alu celoru de constructiunea vechia si care, fiindu de 100 punti, sunt asemenea celoru de 140 punti de constructiunea vechia.

Se afla totudeauna în depositu clopote, dela marime cea mai mica până la 50 chilogr., precum si de proasce portative si de mana.

Se recomanda pentru comande cātu de multe

Antonie Novotny

(7) 10—12

în Timisiór'a.

Cancelari'a
advocatului Dr. NICOLAU OLARIU
se afla strad'a Cisnadiiei Nrulu
43 — etagiulu primu.

(28) 2—3

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.
Tipariulu lui W. Krafft.